

Armoede en basiszorg en -ondersteuning: jongeren en jongvolwassenen

Sarah Jacques, OverKop

Basis

Het is cruciaal om stevige fundamenten te leggen in de basiszorg, waarbij jongeren kunnen rekenen op vertrouwen, duurzaamheid en continuïteit. Deze fundamenten zijn niet alleen belangrijk voor de jongeren zelf, maar ook voor de partners die vanuit hun expertise kunnen bijschakelen om in te spelen op de actuele noden.

In de Overkop-huizen zien we op vandaag dat er binnen het netwerk van jeugdwerk, hulp- en dienstverlening gezocht wordt naar partners die vanuit eigen inbreng willen bijspringen bij het basisaanbod. Dit resulteert in een te diverse uitrol van de Overkop-huizen waarbij niet dezelfde garanties kunnen gegeven worden in elke regio. Bijkomend is de basis van deze werkingen zeer afhankelijk van de inzet van andere partners, wat een lange termijnvisie in de weg staat.

Geïntegreerde Samenwerking

Vervang geen bestaande structuren, maar zoek geïntegreerde samenwerking die de bestaande expertise aanvult en versterkt. Dit vraagt om een pragmatische benadering en het zoeken naar gezamenlijke oplossingen, zonder de organisaties te overbelasten buiten hun eigenlijke rol. De uitdaging ligt in het ontwikkelen van een werkbare, integrale aanpak die de jongeren optimaal ten goede komt.

Hoewel Overkop gestart is vanuit de focus op mentaal welzijn, is het belangrijk verder te kijken dan alleen de psychologische benadering. Gedragsverandering en de verandering van de algehele sociale situatie waarin de jongere zich bevindt, moeten hand in hand gaan. Dit vraagt om een integrale kijk, snelle bijschakeling en samenwerking. Vorm hiertoe coalities met lokale en bovenlokale partners vanuit deze integrale reflex.

JAC – het JongerenAanbod van CAW – speelt hierbij een centrale rol binnen een Overkop-huis. JAC biedt psychosociale hulpverlening aan elke jongere in een kwetsbaar moment in een Overkop-huis. JAC richt zich namelijk op het bevorderen van het algehele welzijn van jongeren en jongvolwassenen (tussen 12 en 25 jaar), met bijzondere aandacht voor de dynamische en kwetsbare transitiefases zoals de (pre)puberteit en de overgang naar volwassenheid.

JAC biedt bovendien psychosociale eerstelijns hulpverlening en begeleiding aan jongeren rond 5 centrale thema's:

- in de context van criminaliteit, rampen of verkeersongevallen;
- persoonlijke en psychische problemen;
- relationele en gezinsproblemen;
- problemen gerelateerd aan dak- en thuisloosheid
- en problemen gerelateerd aan precair verblijf.

De jongere wordt daarbij als autonome hulpvrager benaderd. Als partner binnen het geïntegreerd breed onthaal heeft het CAW heel korte lijnen met het OCMW en de dienst maatschappelijk werk van de mutualiteiten, belangrijke partners in de strijd tegen kansarmoede en het verzekeren van basisrechten.

Toegankelijkheid

Bekijk toegankelijkheid als een dynamisch begrip. Wat voor de een toegankelijk is, is dat voor de ander niet noodzakelijk. De kracht ligt in de diversiteit van vindplaatsen, methodieken, partners en kanalen. Voorbeelden hiervan zijn het inzetten van straathoekwerk, wijkwerkers, outreachende hulpverleners en brugfiguren. De sleutel hierin is om samen te werken in complementariteit in plaats van naast elkaar te opereren.

Vergeet hierbij zeker ook de fysieke toegankelijkheid niet. Jongeren geven vaak aan dat het vanuit bepaalde gebieden of omstandigheden geen evidentie is om vlot tot bij hulp te geraken. Zeker als we vroeger willen interveniëren en willen inzetten op het voorkomen van problemen, dient hier voldoende aandacht voor te zijn.

Één Overkop-huis per eerstelijnszone is in dit opzicht een positief gegeven. Hierbij is het evenwel belangrijk om de lokale en bovenlokale context mee in overweging te nemen en afhankelijk van de noden en opportuniteiten af te wijken van de regio afbakening. Bijvoorbeeld wat betreft samenwerking met netwerken geestelijke gezondheidszorg kinderen en jongeren (provinciaal) of lokale besturen.

Bekendheid

Zet actief in op het vergroten van de bekendheid van deze initiatieven en samenwerkingen, zodat jongeren en hun omgeving weten waar ze terecht kunnen voor ondersteuning.